

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הפוליטיאה של אפלטון בפילוסופיה העברית בימי הביניים - 14745

תאריך עדכון אחרון 25-08-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' זאב הרוי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: zeev.harvey@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ה, 12:30-11:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ספרו המדיני הגדול של אפלטון (429 לערך-347 לפנסה"נ) 'הפוליטיאה', המכונה גם 'ספר המדינה', השפיע רבות על פילוסופים יהודים בימי הביניים, ובפרט הרמב"ם (1138-1204). בדומה לאלפאראבי (872-950) ולאבן רשד (1126-1198), הרמב"ם היה אריסטוטלי ברוב מקצועות הפילוסופיה אבל אפלטוני בתורת המדינה. אבן רשד כתב פירוש קצר או "קיצור" (eq& ;) בערבית לספר המדינה, והוא תורגם לעברית בשנת 1320 על-ידי ר' שמואל בן יהודה ממרסיי (נ' 1294). פילוסופים יהודים באירופה הנוצרית למדו את ספר המדינה באמצעות תרגומו של שמואל. נוסף לכך, ר' יוסף כספי (1280-1345) חיבר תקציר של תרגומו של ר' שמואל והוסיף תוספות שונות. נקרא ביחד את התרגום העברי של ר' שמואל ממרסיי לפירוש הקצר של אבן רשד לספר המדינה. נשווה את הפירוש הקצר למקור היווני של אפלטון. נתייחס גם להשפעתו של ספר המדינה על כתביהם של פילוסופים יהודים ביניים.

מטרות הקורס:

מיומנות בקריאת טקסטים בפילוסופיים בעברית ביניים, הערכה של מקומו של ספר המדינה של אפלטון בפילוסופיה העברית בימי הביניים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

יכולת לנתח טקסט עברי פילוסופי ביניים והכרת המינוח הפילוסופי הטכני

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: דיון סמינרי

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. ספר המדינה בפילוסופיה הערבית
2. הרמב"ם ואפלטון
3. פירושו הקצר של אבן רשד לספר המדינה
4. תרגומו העברי של ר' שמואל ממרסיי
5. חיבורו של ר' יוסף כספי

חומר חובה לקריאה:

"קיצור בן רשד לספר הנהגת המדינה לאפלטון בתרגום ר' שמואל בן יהודה ממרסיי", בתוך: J.I.E.

Rosenthal, ed. and trans., *Averroes' Commentary on Plato's Republic*, Cambridge: Cambridge University Press, 1956, 1966, 1969, pp. 21-108

חומר לקריאה נוספת:

1. ברמן, אליעזר זאב (Berman .V Lawrence ;eq&), "אבן באג'ה והרמב"ם: פרק בתולדות הפילוסופיה המדינית", עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשכ"ט.
2. -----, ערך, הביאור האמצעי של אבן רשד לספר המידות לאריסטו, בתרגום ר' שמואל בן יהודה ממרסיי, ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, תשנ"ט.
3. -----, *Review of Rosenthal, Averroes' Commentary on Plato's Republic*, *Oriens* 21-22 (1968-1969), pp. 436-439.
4. -----, "Greek into Hebrew: Samuel ben Judah of Marseilles," in Alexander Altmann, ed., *Jewish Medieval and Renaissance Studies*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1967, pp. 289-320.
5. הרוי, זאב, "בין פילוסופיה מדינית להלכה במשנת הרמב"ם", עיון כט (תש"ם), עמ' 198-212.
6. -----, "על אבן רשד, הרמב"ם, והמדינה המעולה", בתוך עיונים בסוגיות פילוסופיות, דברים שנאמרו בערב לכבוד שלמה פינס בהגיעו לגבורות, ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, תשנ"ב, עמ' 19-31.
7. Steven Harvey [eq& שמואל], "The Greek Library of the Medieval Jewish Philosophers," in Cristina D'Ancona, ed., *The Libraries of the Neoplatonists*, Leiden: Brill, 2007, pp. 493-506.
8. J.L. Teicher, *Review of Rosenthal, Averroes' Commentary on Plato's Republic*, *Journal of Semitic Studies* 5 (1960), pp. 176-195.
9. Ralph Lerner, trans. and annotated, *Averroes on Plato's Republic*, Ithaca: Cornell University Press, 1974.
10. Abraham Melamed [eq& מלמד אברהם], *The Philosopher-King in Medieval and Renaissance Jewish Political Thought*, Albany: SUNY Press, 2003.
11. פינס, שלמה, "לחקר תורתו המדינית של אבן רשד", עיון ח (תשי"ז), עמ' 65-84; נדפס שוב בתוך פינס, בין מחשבת ישראל למחשבת העמים, ירושלים: מוסד ביאליק, תשל"ז, עמ' 84-102.
12. Leo Strauss [eq& שטראוס לואי], "Farabi's Plato," in Louis Ginzberg Jubilee Volume, ed. A. Marx, S. Lieberman, S. Spiegel, and S. Zeitlin, New York: AAJR, 1945, pp. 357-393.
13. -----, ירושלים ואתונה, מבחר כתבים (בתרגום מן האנגלית), ערך אהוד לוז, ירושלים: מוסד ביאליק, תשס"א. ראו ביבליוגרפיה מועילה בעמ' 84-86.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 20 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 80 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: